שלנו יהושע פירוש המלות ראיתי ל"ל דסתם קמו
להומלתי כתרגם כמ"ש הרמ"ם ז"ל ומ"ת הכתב לא ניחא
ליה לע' ראיתי ע"כ הוה תכמיב דמדעתו רצה לכתוב מסגה
תורה וחלילה לומר כן כמעשה רבינו הוסיף מפילו מות מחת
בתורה מדבריהו מלא שנטיוה לטבות כן: **באר** וכו'
בסבעים וכו' דליכא למימר דכאר ר"ל שבימר לכם כל
מסעטי ומנות התיר' וכל טיבוי הדברים דולמי מ"מ שהמתין
עד המידנא שהרי כך נלטווה למבות מתחלה וכדפי' רש"י בע'
מבר תשים לבניהם ופביטא שלא מיחר לעשותו • ומה
הכוונה כחזר לסנותם הו"ל כן יולא עוד מלא שכתב הומיל
מכה בחר שפירושו התחיל כדלעיל ומה הכוונה לבחר
מספטי התירה • הא ולמי לא התחיל עבסיו • מלא מוכח
דפירושו בעבסיו התחיל לבחר בחופן סלא ביחר עדיין •
והיחיל ומנינו גבי כתיבת התורה על שמבנים דכתיב בחר
ביטב כפ' תבא • והתם פירושו בע' לשון בדלמיר רבכן
וכנרמו במלת ביטב • מעתה נילף בחר דהכא מבחר דהתם:
רב לכם וכו' בשיתם מבכן וכו' קבלתם תורה וכו' הא
דהקדים המשכן כדישא • מע"ג דקבלת התורה קדמה • היה
זה כדי שלא יבטערו כשבא לומר להם שיש להם שכר גדול
על קבלת התורה בשר חורב ולמדו ח"ו שילא בכרם
בהפסדם לפי שעשו כם מיד העגל • לכך הקדים להם מעשה
המשכן שהוא תיקון העגל ואחר כך הזכיר להם זכות קבלת
התורה • והא דמיבפל להזכיר המשכן מבירה וכלים • שייבו
בעני משעם הלמור מבכן דמיקרי מבכן הבדות עדות ליש'
שויתר להם על העגל ומבורה כדפי' על פ' מחון לפרוכת
העדות זו בר מבדמי עדות פטורה שבינתו עליהם • וכלים
גם כן בשלחן גם לחם הפנים שבילרקו בשילורו ובארון
הבתובים שמכלם מוכח חיבתם לפני המקום: **עוד** הבהר
וכו' • משל הליוט וכו' בבר בתבתי בע' לך לך דליבא לתימר
דלבולם פרת הוא הגדול והתם בפ' ברמבית מבאם ממטה
למעלה • דהא מדבתיב בם האחד פישון ולא בתיב הראשון
בריך לע' דר"ל האחד המיוחד שהיא החשוב • והא דהיבריך
לג' משלים לפי שלתשל הראשון דעבד מלך מלך • ק' דמ"ב
אף בשלא נזכר עם מ"י לבולם היה בריך לקרותו גדול כתו
עבד המלך דלבולם כמלך הוא אף בשאינו אבל המלך ממש
ולא מבינו בפרת שקורהו גדול אלא דוקא בשנזכר עם מ"י
לבך מייתי משל אחר דמה"ב דהכא לא שייך כ"כ משל דעבד
המלך שהרי פרת אינו עובד לא"י • אלא בך הוא התשל הרבה
לשתור וכו' כלו' אפילו מי שאין לו שום היבר ושייבות בם
המושל שהרי אינו עבדו • אע"ה בל זמן שהוא יושב אבל
הבמור יסתיחו לו • תש"מ בשבפרל ממנו • שהרי אין לו
שום מינוי ושייבות בללו"ל קורהו גדול דוקא בשנזכר עם
מ"י והמשל הג' אע' המוסיף לבי דמה שמתחיים לאומו
שבדבר לשמור אותה שהשתחויה אינה נדבקת בו ואינה
מוזה בו שום תוספת תשלה • תש"מ הכא שברויח בם גדול
שאות תוספת בגבו • לבך אייתי קרא לגבי דיהבא ואילהן •

והא לחת לא סגי ליה שלמדנה לבנות שם דיהבא לא"י אלא
בשמלך דבריר וחשוב: **לאבותיכם** לתה הוכיר וכו
שהרגש שמבהון שמבוין גם בן לתרן הוא דהו"ל למחיבם
מבריהם יבתן וכו' • ולמדנו לי לתבתב ל"ד בבל חד וחד:
ואומר מליבם וכו' מהו למחר וכו' מפשר שמרגיש גם
בן דבעת ההיא מיותר דפשיטא דבעת ההיא הוא • ועם
פירושו מיושב דעד מיתה שעה הייתי סובל ולא מפרתי
לבם מידי עד שבויבי"ם ל"ה: **לא** מובל וכו' מפשר שלא
וכו' • פירוש דמרגיש רש"י דה"ל לא מיבל לפשוט אלא
לדון וכיונא ומאי שלא • ולבך מבני דאינו ר"ל שלא היה
יבול לפשוט אלא לשבול עובשם: **ה'** מלהיבם וכו' אין דייני
אומה זו וכו' בני בא בתי מבוון על הדינין ומבוים גם בן
מל שביבות דמים ופל הגזל ות בהו תאמרא יתירא מיסרמל •
אלא יש לג' ד"ל בשם דן והורג וכו' ומטה את הדין וכו
בלומר בענין שאם היה בדיני ישראל בה"ג היה מיקרי
שביבות דמים או גזל והטייתת דין בבני בא אינו בלום לאילו
בדיני ישראל אי בעי' עדים ועדי' והתראה אילו ב' נסרג בדין
מ' ובעד מ' ואפילו קרוב ולא בעו התראה ועדיהם לא בעו
שבע חקירות וכו' כמו בישראל: **והנכם** היום וכו'
בבוכבי וכו' ההרגש שעליו בנה פירושו שיינו תיבת היום
דיתירא הוא ומ"ש משלים ליום וכו' לפי"ז מאי דמשיים קרוב
לרוב ר"ל לגדולה מ"ד הרבה אתבם לדלעיל בעי' הגדול
וכו' ומ"ל למה בבדהק הר"מ ז"ל ע"ב: **יוסף** עליבם
וכו' מהו פוב וכו' מה שיש עוד להרגיש בר מה"ש רש"י
להדיא היינו אמאי בתיב ל' תיספת יוסף עליבם הו"ל
ירבה עליבם • ותתרן דר"ל שיהא זו תוספת משלי תלבד
הבייקר • ממנם מבייקרא דמלתא קשיא שהרי בבלל מאתים
מנה ולא שייך בזה תוספת בתו שהק' הת' ז"ל • ובל"ד
שהתדרש גיפיה מרגיש בן ונתבוון לתרן עם המשל דו"ל
משל למלך שהיו לו בנים הרבה והי"ל בן קטן והיה צריך
לנאת למדינת הים אחר אם אבי תניח בבסי ביד בני היא
עומד ומבוזו • אלא הריני ממנה לו אפוטרופא • משהגדיל
הבן ההוא א"ל לאפוטרופא תן לי בסף וזהב שהניח לי אבא
בעבד ונתן לו משלו בדי פרנסתו שתחיל אותו בן מיבר וכו'
א"ל בל מה שנתתי לך אינו אלא משלי אבל מה שהניח לך
אביך הרי הוא שמור עבל • והמבוון בו לבני שנעשה הק"ב
הי' עתידים לחטוא ולאות גולים מארבם ובמה הרע"ן
מבני טובם ולבך הילך בל אותם הטובות והברבות עי"
לע"ל בדי שלא יהיה להן שבפבן שאינו הוא נותן בע"ה הרי
פוסקים משחטאו וז"ש במשל שאמר המלך אם אני נותן וכי'
הוא מבוזו פירוש מאבל הבל לבך בעמיל אפוטרופא זה
מבה בבירך להם משלו אז בבן אלו ישראל התחילו מגיריים
א"ל ראבן הם בל הברבות שהבטיחנו הק"ב"ה ל' ומבלי
שתשתמש בו בע"ה אף בל הק"ב הרי הוא שמור לע"ל
והיינו דאמור רבנן דבע"ה בתיב והיה מבחר ב"י וכו'
ולע"ל מבחר לא יתל ולא יסגר: **איכה** מבה וט' ק"ל